

ROGER FEDERER zatím svou oficiální autobiografii nevydal. To třeba jeho dlouholetý největší soupeř Rafael Nadal ano. Rozhodně by měl o čem psát, jenže prostě ještě nenašel ten správný čas. Táhne k dokonalosti, perfekcionismu a všechno, s čím spojuje své jméno, má rád pod dohledem. Nevěří na náhodu a nezaklíná se pověřivostí, spoléhá na maximálně propracovanou organizaci a užívá si vědomí, že je dobře připravený. Kariéru ještě neuzavřel, a přesto, že se mu pomalu blíží čtyřicítka, jen tak ji nedohrává, to by ostatně ani neuměl. Stále se, a to oprávněně, cítí na to bojovat o největší tenisové tituly. Je to jasná úvaha člověka, který toho prožil přinejmenším na tři tlusté knihy.

Federer nežije jen životem sportovce, angažuje se v tenisové politice, podporuje dlouhou řadu charitativních projektů, ale také se odvážně pouští do opravdu velkého byznysu a v neposlední řadě je hlavou početné rodiny. Ví, že by se vzpomínání nemohl věnovat naplno, a tudíž stále

opakuje, že čas přijde, až definitivně skončí. Pak si můžeme být jistí, že do své autobiografie investuje maximum možné energie, tak jak je jeho zvykem. A bude to bestseller, s ohlasem srovnatelným s *Otevřenou zpovědí* Američana Andrea Agassiho, i když zřejmě ne tak kontroverzní.

Fragmentům Federerova příběhu se již věnovalo několik autorů, kteří je zpracovali poměrně podrobně, jenže ucelený pohled s odstupem, zkušenostmi a vlastním výkladem událostí pochopitelně plnohodnotně nahradit nemohou. Jen sám Federer ví nejlépe, jaké to je být dlouhá léta v centru zájmu veřejnosti, jak se hraje s vědomím, že máte fanoušky v každém koutu planety, takové, kteří vás mnohdy podporují i proti domácímu tenistovi. Co přesně prožíval, když zas a znovu prohrával s Nadalem, co si myslí o Djokovićovi, v jakém kontextu člověk jako on, velmi respektující tradice a minulost, vnímá zřejmě nejsilnější generaci tenisové historie, které je sám nejnosiťším pilířem.

Extrémně zajímavé je období jeho přerodu z vynikajícího juniora v ještě lepšího profesionála. Jak to, že v mládí ničil rakety a vztekal se na rozhodčí a mezi seniory vždy patřil mezi ty, kteří emoce spíše potlačují? Otázek i odpovědí je mnoho, a netýkají se pouze samotné hry. Federer

---

zásadně ovlivňuje bílý sport skoro dvacet let. Jeho schopnost adaptovat se na nové trendy ve vybavení, taktice, ale i na mladší soupeře, odhodlané a zatím nezatížené jeho silou neporazitelného šampióna, zaslouží obdiv. Christopher Jackson jej ve své originální publikaci *Roger Federer – Portrait of an Artist* nazval umělcem. Jeho jedinečnost uchopil nikoli z hlediska sportovního, ale mnohem širšího, kulturního a filozofického, když jeho schopnosti i s aspekty jeho hry narouboval na různé etapy naší civilizace. Jackson přesně vystihl, jak pestrobarevnou osobností Federer je. Zařadil ho mezi „dokonalé“, a protože dokonalost obdivujeme, necháváme se jí rovněž inspirovat.

Federer je tím, kvůli němuž se tenis učí nejen děti, ale i dospělí. Je obestřen atmosférou nekonečných úspěchů a pohody a působí dojmem, že se mu v tenisovém i osobním životě všechno daří, proto je ideálním nástrojem k projekci našich snů a únikům z reality. Zároveň ovšem není tím, kdo by nad sebou nepochyboval. Přiznává řadu chyb, které udělal, ale z nichž se vždy snažil poučit. Vzkazuje, že i kdyby to uměl, změnil by jen málo toho, čím si prošel. Ani jemu se nevyhnula složitá období. Kolikrát si ani nejsme schopni připustit, že skutečnost může být jiná, než se zdá. Kupříkladu Björn Borg už nebyl scho-

---

pen zvládat nároky globální celebrity a ve dvaceti šesti letech kariéru de facto ukončil. Miliony lidí kroutily hlavami, protože jeho rozhodnutí nerozuměly. A podobných příkladů, kdy i ti zdánlivě nejsilnější a nejdolnější přišli o nezbytný zdroj energie, bychom našli desítky. Nezklamat a neustále plnit očekávání vlastní i okolí je složitý úkol a zřejmě i poslání. Borg byl první opravdovou tenisovou star se vším, co k tomu patří. Přitáhl k této hře tolik pozornosti jako nikdo jiný před ním. Vyčerpávalo jej to ale natolik, že tenis přestal mít rád a skončil. I Federer musel zvládnout překlenout zlomové období, totiž vzestup sociálních sítí. Mohl se ale poučit nejen z Borgova příběhu, ale i mnoha jiných. Navíc se narodil do doby, která ho na podobný skok přeci jen připravila vhodněji.

Ač musí ze všech stran po léta snášet srovnatelný tlak, vypadá stále spokojeně a zdá se, že má stále dostatek vnitřní síly, aby pocity potenciálního vyhoření překonal. Jistě má pravdu, když tvrdí, že měl štěstí, jak se k němu sláva a popularita připlížily pomalu, a nikoli z čista jasna. Vstřebával je postupně a bez negativních vedlejších účinků. Určitě je na místě se ptát, kde sílu čerpá a jestli jí měl vždy dostatek. Při sledování jeho zápasů, televizních a novinových reportáží či při prodírání se obsahem

---

na sociálních sítích nalezneme mnoho důvodů, proč je tak populární. Je jasnou volbou pro ty, které prostě jen fascinují vítězové. Vrchovatě přispívá také sběratelům všemožných rekordů. Vyhrál nejvíce grandslamů v historii bílého sportu, přes sto turnajů ATP a byl i historicky nejdelší světovou jedničkou. Atraktivní je jeho letitá rivalita se Španělem Rafaellem Nadalem, jedna z nejextrémnějších a nejbizarnějších v kontextu dějin celého sportu. Ženám, kromě subjektivního hlediska fyzické přitažlivosti, může imponovat obsazeností „rodinného boxu“. Manželka se dvěma páry dvojčat mu drží pravidelně palce přímo na stadionech. Má dar bezprostřednosti a schopnosti vhodně komunikovat za jakékoli situace, a navíc v několika světových jazycích. Mluví plynule anglicky, německy a francouzsky, což fanouškům imponuje a tím spíše získává na svou stranu po celém světě. Při hře emocemi nehýří, když už je ale konečně pustí ven, je to zážitek. V tu chvíli víme, že jde do tuhého a že máme očekávat nejlepší tenis. Právě v krizi bývá nejsilnější, aniž by přitom slevil z unikátní úderové techniky a pohybu, tolik šetrného k jeho stárnoucímu tělu.

Jako nejstarší z absolutní světové špičky se obratně přizpůsobuje novinkám, zároveň ale jako by existoval navzdory současnému světu, který charakterizují nestá-

---

lost, překotnost, relativizace a dynamika. Mnoho z toho, co se mělo léta za neměnné, najednou ztrácí význam. Ze sportovního hlediska se tenis tomuto trendu do jisté míry vzdává. Stále dominují hráči generace, která do hry vstoupila ještě v minulém desetiletí, a Federer je jejím symbolem. Ve věku, kdy už žádný z jeho slavných předchůdců aktivně nehrál, neustále posiluje hodnotu vlastní značky nejen na kurtu, ale i mimo něj. Stále v ruce drží dostatek trumfů. Nejdůležitější ale je, že ví, kdy je použít, a pokud si není jistý, má kolem sebe lidi, kteří mu se správnými a potřebnými rozhodnutími pomohou anebo je udělají za něj.

Tak jako žádný z jeho současných soupeřů se orientuje na poli marketingu a obchodu se svými právy. Je si vědom své hodnoty, kterou také dokáže dokonale vytěžit. Důkazem jsou kontrakty uzavřené s lukrativními značkami nejen sportovního zaměření. Prošel si různými etapami. Vedle nezištné podpory rodiny, která ale nemohla být bezbřehá, si vyzkoušel spolupráci s velkou nadnárodní společností i efektivnější cestu svépomoci. Je fabrikou na peníze, „ekonomikou“ pod kontrolou vlastní agentury. Sportovních vrcholů prožil nepočítaně, ovšem tou největší a životní trefou se zdá být projekt s názvem Laver

Cup. Je důkazem jeho podnikavosti, kreativity i dobrodružné povahy. Federer si jej vysnil a těžkou váhou vlastní osobnosti ze země vydupal a prosadil i přes sice pasivní, avšak nepřehlédnutelný odpor zaběhnutých tenisových institucí. Úvodní dva ročníky skončily nezpochybnitelným úspěchem a zdá se, že se o budoucnost bát nemusí. Unikátnímu konceptu, který propojuje tenisovou minulost se současností, na svět pomohla i Česká republika. V roce 2017 se stala dějištěm prvního turnaje.